

N Á B O Ž E N S T V O A S Ú Č A S N O S Ť

/N a S/

č. 2
marec/ 1984

O B S A H :

Mária - Matka Cirkvi	2
Nový cirkevný zákonník	4
Katolícka Cirkev v Izraeli	6
Za o. Jánoš Srnom, S.J.	9
Čína	13
Litva	14
Alexander Solženicyn	14
Čad	15
Sofia Bieljak	15
Kapucíni	16
Anglické panny	17
Štatistika	17
Odkaz Brigity	18
List o. biskupovi Korcovi	19
Z domova	20

MÁRIA - MATKA CIRKVI

Ak začíname rozmýšľať o tom, že náš národ by mal byť zasvätený Sedembolestnej Panne Márii, mali by sme si v prvom rade položiť základnú otázku: Kým je pre nás Mária? Naši oddelení bratia niekedy priznávajú, že Katolícka cirkev doniesla až do dnešných čias úctu k Panne Márii - Ježišovej matke, čím napĺňa jej proroctvo: "Blahoslaviť na budú všetky pokolenia ... /Lk 1,48/. My ale tvrdíme viac. Mária je Matka Cirkvi. V celých dejinách spásy má svoje jedinečné postavenie, do ktorého ju povolal samotný Ježiš - Boh.

Prinášame úryvok z knihy známeho biblistu z innsbruckej teologickej fakulty Paul Gaechtera: Das Mädchen Mariam, 'Dievča Mariam', Innsbruck, 1970, v ktorom autor biblicky podkladá práve to, čo sme o Márii povedali.

Ježiš nebol ukrižovaný len podľa teľa /porov. Jn 12,32/ "A ja, keď budem pozdvihnutý od zeme, všetkých pritiahnem k sebe", ale zomiera na vrchole svojej mesiášskej úlohy; prišla "jeho hodina" /Jn 12, 23 28/. Slová, ktoré vyriekol na kríži, nemožno preto brať ináč ako mesiášske, t.j. vykupiteľské, adresované všetkým ľuďom. Prvé, ktoré vykrikoval pravdepodobne už pri pribíjaní na kríž: "Otče, odpusť im, lebo nevedia čo robia" /Lk 23,34/ boli význaním jeho Božieho synovstva a mesiášstva. Taktiež v slovách k lotrovi, ktorý bol spolu s ním ukrižovaný, sa prejavuje ako večný sudca a Pán: "Ešte dnes budeš so mnou v raji" /Lk 23,43/. Jeho volanie opustenosti /Mt 27,46/ bolo citátom zo Žalmu 21, ktorý sa na ňom ôtrásne zreteľným spôsobom vyplnil a ukázal tak, že On je ten, ku ktorému smerovalo Písmo.

Jeho slová sú ale mesiášske aj preto, lebo v nich išlo o naplnenie Písma. Evanjelista Ján opisuje dianie na kríži piatimi, navzájom výrazne oddelenými epizódami.

Ježišove slová k Panne Márii stoja ako tretia epizóda uprostred. V prvej /Jn 19, 19-22/ je Ježiš nápisom na kríži označený ako "Kráľ Židov"; ako taký bol odsúdený na smrť a zomrel. Neexistoval Žid, ktorý by nevedel, že Písmo sväté predpovedalo Mesiáša ako budúceho kráľa. V druhej /v. 23 n/ a v piatej epizóde /v. 31 37/ evanjelista sám uvádza vyplnenie miesta z Písma a štvrtá začína slovami "Ježiš vedel, že všetko je už dokonané; a preto aby sa až do konca splnilo Písmo, povedal: Žíznim! Keď Ježiš okúsil ocot, povedal: Dokonané je. I naklonil hlavu a vypustil ducha." /Jn 19, 28-30/. Už len to, že všetky štyri epizódy boli vyplnením Písma, by nás malo pobádať, aby sme hľadali taktiež v prostrednej epizóde - v slovách k Márii /v. 25-27/-takisto mesiášske vyplnenie Písma. Ján túto myšlienku len podporuje tým, že ďalšiu epizódu začína slovami "Ježiš vedel, že všetko je už dokonané" /v. 28/. Skôr, ako mohol mať vedomie celkom splnenej úlohy, musel povedať tie slová Márii.

Ježiš bol na kríži tak strašne skrútený, že mohol sotva hovoriť. Keď teraz hovoril, vynechával iste každé nadbytočné slovo. Keby bol chcel Máriu len zveriť do starostlivosti svojho učeníka, stačili by slová adresované jemu. Ale Ježiš hovoril taktiež k Márii. Jeho oslovenie malo dve časti. Prvou bol pohľad od Márii k Jánovi : "Žena, hľa tvoj syn" /Jn 19, 27/ a druhou pohľad od Jána k Márii : "Hľa tvoja matka" to isté/. Oslovená bola len Mária a to slovom "žena". Mária mala byť Jánovi matkou a Ján Márii synom. Jánovým synovstvom zveril Máriu poručníctvu mladého Jána, pretože židovské ženy boli právne nesamostatné. A Ján to aj tak pochopil, keď ďalej píše: "A od tej chvíle si ju ten učeník vzal k sebe" /Jn 19,27/.

Ale Máriino materstvo voči Jánovi nemôže byť vysvetľované v prirodzenej rovine, pretože pri kríži vedľa Márie a Jána stála tiež Jánova matka Salome.

Ak dávame toto všetko dovedna, ak si uvedomíme, že Ježiš ešte z posledných síl vyslovoval to, čo mal vysloviť, musíme urobiť záver, že cez Jána oznamoval Márii jej nový, mesiášsko-nadprirodzený materínsky vzťah, ktorý mala od tejto chvíle zaujať voči všetkým ľuďom.

Ježiš majstrovsky nechal až na poslednú chvíľu zverenie svojej matky Jánovi, aby pomocou tohto mohol vyjadriť ďaleko závažnejšiu vec, týkajúcu sa Márie.

Vynára sa tu ale otázka. Tak ako posledné štyri epizódy o Ukrižovanom, ktoré rozpráva evanjelista, musí teda aj piata, ktorá stojí uprostred, byť poukazom na vyplnenie Písma.

Ktoré miesto Písma mal Ján na mysli a prečo naň jasne nepoukázal? Miesto, ktoré je základom tretej epizódy je Gn 3,15. Žiadne iné nemožno nájsť. "Nepriateľstvo ustanovím medzi tebou a ženou, medzi potomstvom tvojím a jej potomstvom. Ono ti rozdrví hlavu a ty mu rozdrvíš päť."

Kvôli tomuto miestu zvolil Ježiš oslovenie "žena". Jeho porodila, ale v oblasti vykúpenia mala byť matkou mnohých.

Prečo Ján na toto miesto jasne nepoukázal?

Bola to preňho obrovská myšlienka, ktorú sa odvážil len naznačiť. Neskôr však prezrádza, že pochopil.

Spája totiž v Apokalypse rysy Gn 3,15 s rysmi Máriinho života /Zi 12/. Došiel k poznaniu, že "žena" v protoevanjeliu /Gn 3, 15/ sa stala aspoň v niektorých ohľadoch v Márii skutočnosťou.

Za svojho života oslovil Ježiš svoju matku slovom "žena" len dvakrát. Prvý krát to bolo na začiatku jeho verejného účinkovania v Káne. Na Máriin príhovor odpovedá stroho: "Čo mám s tebou žena? Ešte neprišla moja hodina" /Jn 2, 4/. Bolo to odmietnutie, avšak zaznelo tu už niečo, čo spájalo Ježiša s Máriou, ale až v budúcnosti. /Ježiš aj napriek tomu potom zázrak s vodou a vínom urobil/.

Druhý raz ju oslovuje slovom "žena" teraz z kríža.

Keby tajomstvo označené v Káne nemalo mať žiadny veľký význam, sotva by to mal Ježiš tak dlho dopredu na mysli, sotva by bol Máriu nato pripravoval.

Toto odmietnutie a aj odlúčenie, ktoré počas svojho verejného účinkovania od Márii požadoval /okrem rozprávania o Káne, podávajú evanjeliá správu o Panne Márii v spojení s Ježišovou učiteľskou činnosťou len dva razy: Mk 3, 33: "Kto je moja matka a moji bratia?" a Lk 11, 28: Ešte skôr sú blažení tí, ktorí počúvajú slovo Božie a zachovávajú ho !/ malo byť pre Máriu prípravou pre pochopenie slov z kríža, malo pomaly prebúdzajť jej chápanie.

Bez ohľadu na toto odlúčenie - ktoré v tomto zmysle neznie už tak tvrdo - mal Ježiš Máriu stále namysli, aby jej až bezprostredne pred smrťou zjavil jej najväčšie tajomstvo - tajomstvo nadprirodzeného materstva.

NOVÝ CIRKEVNÝ ZÁKONNÍK

nadobudol účinnosť 27. novembra 1983 na prvú nedeľu adventnú. Nový zákoník nahradí Kódex cirkevného práva, vyhlásený pápežom Benediktom XV. v r. 1917.

Intenzívna práca na novom cirkevnom zákoníku trvala 20 rokov. Pápež Ján XVIII. vyhlásil 25. januára 1959 úmysel zvolať všeobecný cirkevný snem a zároveň ohlásil tiež zámer reformovať cirkevné právo. Pôvodne mal na mysli len čiastočnú úpravu. Ale príbeh II. Vatikánskeho koncilu a koncilové dokumenty ukázali, že je potrebná prenikavá reforma. Najdôležitejšie práce na reforme cirkevného práva sa vykonali za pontifikátu Pavla VI., ktorý pripojil ku kardinálskej komisii zbor poradcov. V tejto novej komisii pracovalo počas 20-tich rokov 105 kardinálov, 77 biskupov, 73 kňazov, 47 mníchov, 3 mnišky a 12 laikov. Komisia pribrala aj zástupcov nekatolíckych cirkví.

Komisia a jednotlivé pracovné skupiny pracovali v troch fázach.

Prvá fáza: Jednotlivé skupiny vypracovali návrh textu podľa určitých smerníc. Text predložili pápežovi a po jeho schválení zaslali konzultačným orgánom.

Druhá fáza: Mala konzultačný charakter. Návrhy zákonov zasiali na štúdiu a kritické zhodnotenie biskupským konferenciám, združeniam rehoľným generálnym predstaveným, katolíckym univerzitám, teologickým fakultám a úradom rímskej kúrie. Nikdy v minulosti nezašli do vypracovania cirkevného zákonodarstva tak široký, veľa inštitúcií ako tentoraz. Možno preto povedať plným právom, že na realizácii nového cirkevného zákoníka sa podieľala celá Cirkev, Cirkev všetkých kontinentov.

Tretia fáza: Na základe kritických poznámok a pripomienok dopĺňovala a prepracovávala komisia text jednotlivých zákonov. Vyžadovalo to úmornú prácu a usilovnosť, bolo potrebné spracovať obrovský počet opravných návrhov. V niektorých prípadoch ich bolo až dvadsať tisíc.

Po skončení tretej fázy rozhodla kardinálska komisia dňa 28. októbra 1981, že návrh cirkevného zákoníka možno predložiť na schválenie Sv. Otcovi. Ján Pavol II. starostlivo prezrel text za pomoci niektorých znalcov cirkevného práva a 25. januára 1983 Kódex cirkevného práva vyhlásil s tým, že účinnosť nadobudne 27. novembra..

Čo prináša nové cirkevný zákoník ?

Nový cirkevný zákoník sa vyznačuje jednak snahou o decentralizáciu a úsilím o širšiu účasť na spoluzodpovednosti a účinnejšiu prítomnosť laikov v cirkevných štruktúrach.

Decentralizácia. Predchádzajúci kódex z r. 1917 sústreďoval zákonodarnú moc do rúk Sv. Stolicie. Nový Kódex uplatňuje naopak zásadu sociability, vyjadrenú na biskupskej synode v r. 1967 a ponáhľa mnohé rozhodnutia v cirkevnom práve biskupským konferenciám. Vo viacerých prípadoch obsahuje Kódex len akési rámcové

zákony, ktoré sa majú konkretizovať a prispôbiť pomerom jednotlivých miestnych cirkví. Vyplýva to z poznania, že dnes nemožno vydať všeobecne platné predpisy, ktoré by určovali do všetkých podrobností prax v svetadieloch s rôznou kultúrou a tradíciou. Tento fakt, že biskupské konferencie dostávajú aj zákonodarnú moc v prípadoch, keď ich na to cirkevné právo splnomocňuje, je niečo úplne nové v cirkevnom zákonodarstve. Viac než 100 kánonov sa týka prípadov väčšinou pastoračného zamerania, v ktorých biskupské konferencie môžu vydať právne platné predpisy.

Uveďme len niekoľko prípadov :

Biskupským konferenciám prísluší vydať smernice o usporiadaní katechumenátu, prípravu na manželstvo a spôsob ohlášok, konkrétne predpisy ohľadom pôstu. Biskupské konferencie sa majú tiež postarať aby v cirkevnej oblasti boli vhodne umiestnené katolícke univerzity a teologické fakulty a ak uznajú za vhodné, môžu v jednotlivých diecézach zriadiť úrad alebo poradný zbor pre zmierne riešenie sporných otázok administratívneho charakteru ako je napr. otázka preloženia farárov. Diecéznym biskupom dáva nový cirkevný zákonník právomoc dispensovať variáciach od predpisov, ktoré sa týkajú cirkevnej disciplíny s výnimkou trestných zákonov, všeobecných aj osobitných, ak sú názoru, že je to prospešné pre ich duchovné dobro.

V tejto súvislosti pripomeňme inú dôležitú novotu, ktorá sa týka spovednej jurisdikcie. Podľa doterajšieho zákonodarstva smeli kňazi udeľovať sviatosť rozhrešenia iba na území vlastnej diecézy a len vo výnimočných prípadoch aj mimo diecézy. Kánon 967 naproti tomu stanoví, že kňaz, ktorý má spovednú jurisdikciu vo svojej diecéze, môže plynule spovedať a dávať rozhrešenia aj v iných diecézach, ak tomu nebráni osobitný zákaz miestneho biskupa.

Dalšiu tendenciu nového cirkevného zákonníka by sme mohli označiť slovom participácia. Inými slovami širšiu účasť na zodpovedných rozhodnutiach cirkevných inšancií. V novom Kodexe na chádza právny výraz presvedčenie, vyjadrené v dokumentoch II. Vatikánskeho koncilu, že Cirkev je spoločenstvo, v ktorom všetci, biskupi, kňazi aj laici majú mať starosť o dobro celej Cirkvi, najmä na úrovni diecézy. Nový Kodex stanoví v tomto ohľade zákony pre rôzne nové diecézne a cirkevné grémiá, ako je kňazská rada, diecézna rada pre finančné záležitosti a pastoračná rada. Ustanovenie kňazskej diecéznej rady je povinné, zriadenie pastoračnej rady, ktorá sa skladá z kňazov, rehoľníkov ale najmä laikov, sa poriecha na uváženie biskupa.

Nový a dôležitý význam nadobúda v novom cirkevnom zákonodarstve tzv. collegium consultorum, t.j. diecézny poradný zbor, o ktorom hovorí kánon 502. Za členov kňazskej diecéznej rady menuje biskup na obdobie 5 rokov kňazov, najmenej 6 a najviac 12, ktorí budú vykonávať úlohy určené právnymi predpismi. Ak zomrie biskup, volí tento poradný zbor administrátora, ktorý riadi diecézu až do menovania nového biskupa. Tento nový orgán spolu s ostatnými, o ktorých sa hovorilo, preberá novú funkciu, ktorú doteraz vykonávala kapitula. Kanonická kapitula stráca podľa nového cirkevného zákonodarstva význam a úlohu, akú mala v minulých storočiach. Jej hlavnou úlohou zostáva podľa kánonu 503 liturgická služba na veľké sviatky v katedrále. Biskup môže prideliť kanonikom aj osobitné úlohy. Kánon 509 prikazuje, že kanonickú hodnosť možno udeliť len kňazom, ktorí sú známi úplnou spoľahlivosťou vo veciach viery, mravnou integritou a ktorí si získali zásluhy v duchovnej správe.

Tretia charakteristika nového cirkevného zákonníka sa dá vyjadriť heslom : účinnejšia prítomnosť laikov v Cirkvi. Novú kvalitu v cirkevnom zákonodarstve obsahuje 1. časť II.knihy Kódexu, kde sú vymenované práva a povinnosti jednak všetkých veriacich, jednak osobitne laikov. Uvádžeme niektoré: laici majú právo na duchovné prostriedky, potrebné pre vedenie kresťanského života. Má sa na mysli najmä sviatosť a Slovo Božie. Majú právo na kresťanskú výchovu, právo zakladať združenia s náboženskými cieľmi atď. Pokiaľ ide o povinnosti, pripomína kánon 225, že laici majú predchnúť svet kresťanským duchom a byť vo svojom povolani svedkami Kristovými. Rodičom ukladá kánon 226 dôležitú povinnosť starať sa o kresťanskú výchovu detí. Kódex otvára laikom tiež širšie pole spolupráce s cirkevnou hierarchiou. S príslušným poverením biskupa môžu napr. vyučovať posvätné vedy. Kde chýba v duchovnej správe kňaz, môže biskup poveriť laika, aby kázal, viedol bho-službu slova, udeľoval krst, sv.prijímanie. Laici sa môžu viac uplatniť aj v oblasti administratívnej a súdnej. Môžu napr. zastávať úrad diecézneho sudcu, ak dá na to súhlas biskupská konferencia.

Predchádzajúci Kódex cirkevného práva nehovoril o účasti laikov na diecéznej synode, to bola záležitosť kléru. Teraz hovorí Kódex o účasti laikov na synode ako o niečom samozrejmom. Laici majú byť tiež v inštitúciách, ktoré sa starajú o správu cirkevného majetku vo farnostiach a diecézach. O účasti laikov v pastoračnej práci sme už hovorili. V obraze veriaceho laika, ako sa dá zostaviť z rôznych predpisov nového zákonníka, vyniká výzva a pozvanie k zodpovednej spolupráci na všetkých úrovniach cirkevného života. Laik nemá byť v Cirkvi len trpný poddaný, plniaci príkazy hierarchie, ale spoluzodpovedný účastník na evanjelizačnej činnosti Cirkvi.

Decentralizácia, participácia, aktívnejšia účasť laikov na živote Cirkvi - tak sa dajú formulovať niektoré charakteristické rysy nového Zákonníka. Nový Kódex bol spracovaný so stálym zreteľom na ekumenickú otázku. Na práci komisie sa zúčastnili aj zástupcovia pravoslávnej, anglikánskej cirkvi. Dlhoročný predseda komisie kard. Felici sa pochvalne vyjadril o ich prínose. Z ekumenického hľadiska má zásadný význam už to, že nový cirkevný Zákonník zaväzuje, ako sa to výslovne uvádza v kánone 11, iba tých, ktorí boli pokrstení v Katolíckej cirkvi alebo k nej konvertovali. Kódex z r. 1917 naproti tomu predpokladal, že zachovávať zákony Katolíckej cirkvi sú povinní všetci, ktorí boli platne pokrstení, čiže aj tí, ktorí boli pokrstení a žijú mimo Katolíckej cirkvi.

Msgr. Beňáček - Rím

KATOLÍCKA CIRKEV A ŽIDIA V IZRAELI

Oswald Rufeisen, rehoľný kňaz - karmelitán, Poliak židovskej národnosti, pôsobil za 2. svetovej vojny v rokoch hitlerovskej okupácie Poľska ako tlmočník žandárstva v Mirze u Nowogródka. Pomáhal pri tom /mal vtedy 20 rokov/ ilegálne tamojším Židom, dodával im zbrane a mnohých zachránil pred smrťou. Prezradený, zázrakom uniká smrti a niekoľko mesiacov sa ukrýva za dramatických okolností v kláštore sestier Zmŕtvychvstania. V r.1942 konvertuje na katolícku vieru. Po vojne vstupuje do rehole bosých

karmelitánov v Czernej pri Krakowe a v r. 1952 dostáva kňazské svätore a prijíma rehoľné meno Daniel. Ale aj ako rehoľný katolícky kňaz sa cíti stále Židom a v r. 1959 odchádza do Izraela, aby tam pôsobil pastoračne.

Na jar 1983 navštívil prvý raz po 24 rokoch rodné Poľsko a pri tejto príležitosti sa poodelil s niektorými svojimi skúsenosťami a názormi o vzťahoch medzi Katolíckou cirkvou a Židmi v Izraeli. Prinášame výber z jeho svedectva.

Otec Daniel hovorí, že z titulu svojho katolíckeho kňazstva nemal v Izraeli nikdy žiadne problémy. Svoj prvý spor so židovským Najvyšším súdom o priznanie občianstva prehrál. Krátko po tomto zamietnutí požiadal o priznanie cestou "naturalizácie" a to už bolo v r. 1983 vybavené kladne bez problémov.

Prvých 15 rokov jeho pobytu v Izraeli boli preňho ťažkým problémom hľadania spoločného jazyka. Nerozumeli si, pretože rozprávať sa Židom, navyše s izraelským Židom, je stále zásadným problémom. O. Daniel priznáva, že tam nevkonáva misionársku prácu v bežnom slova zmysle. Po svojom príchode kedysi myslel, že to bude ľahké, že ľudia budú k nemu sami chodiť. Jeho predstavy sa však neplnili. Zážitky z vojny a jeho spor o "jewish identity", t.j. o židovskú príslušnosť, boli síce dôvodom mnohých neskorších pozvaní do židovských skupín i od jednotlivcov (spolu mal stretnutia asi v 100 kibucoch - kibuc je poľnohospodárske družstvo-obec v Izraeli). Ale za 24 rokov nepokrstil ani jedného Žida, s výnimkou niekoľko detí zo zmiešaných manželstiev. Asi tak ako Karol de Foucauld nevrátil v Alžírsku, kde zomrel žiadneho Araba Kristovi. Ale napriek tomu je celá jeho práca, ako sám priznáva, nesmierne fascinujúca, pretože je to práca pionierska - práca, ktorá len pripravuje budúcnosť.

Čo sa týka vzťahov medzi kresťanstvom a židovstvom o. Daniel hovorí :

Prof. Werblowsky z Hebrejskej univerzity v Jeruzaleme povedal pred mnohými rokmi, že "hlavným motívom izraelskej vlády v ideologickej sfére je umožniť objektívny micrový dialóg medzi židovstvom a kresťanstvom. Ten je možný zo dvoch podmienok: oslobodenie sa od predsudkov a rovnosť partnerov."

V prvej oblasti leží medzi kresťanstvom a židovstvom ešte ťažká hora, ktorá sa začína len pomaly roztápať. Zdá sa, že Izrael nevytvára nové podmienky, ktoré by to umožňovali, ale musíme si uvedomiť, že sme deťmi toho istého pokolenia, ktoré zažilo genocídu Židov za 2. svetovej vojny, že učitelia, ktorí v Izraeli učia, i deti a ich rodičia sú ľudia, ktorí sa zachránili pred smrťou, ktorá to všetko prežili.

Existuje stále nesmierne množstvo predsudkov, nevedomosti a nezrlosti. Pomaly sa však predsa len mení vzťah ku Kristovi a k histórii nášho kresťanstva. Napr. v 8. triede základnej školy začína história z tejto epochy 35 strán učebnice. Pokonca ministrom školstva Isakovi Alonovi bolo kedysi v izraelskom parlamente vytýkané, že kristianizuje izraelské deti, keď toľko strán učebnice pojednáva o prvotnom kresťanstve.

Čo sa týka osoby Krista, nemeckí Židia svetového formátu, ako Martin Buber, Hugo Bergmann, prof. Flusser, Ernst Simon, sa končili proces, ktorý sa v nemčine nazýva "Heimkehr von Jesus". To znamená, že Kristus ako človek bol znova prijatý do židovského národa a prvotné kresťanstvo sa stalo v Izraeli spolu s Novým Zákonom časťou histórie a literatúry tejto krajiny.

Samozrejme, že toto všetko sú len malé začiatky. Pokiaľ ide o rovnosť partnerov, vážnu úlohu zohrali dve skutočnosti: prvou bol Holocaut. /pokus o vyhladenie Židov. Pokoril kresťanov. Je to vidieť na Západe, zvlášť v Nemecku. Každý kresťan je totiž povinný sa pýtať: "Ako je vôbec možné, že niečo také sa mohlo stať uprostred nás?" Druhá: izraelská vláda umocnila hodnoty každého Žida. Oslobodila ho z komplexu menejcennosti, nemusí sa vo svojej krajine obávať antisemitizmu, báť sa, aby povedal svojmu partnerovi všetko, čo si o ňom myslí, a to ho prispôsobuje k dialógu. Preto kresťansko-židovský dialóg, i dialóg teologický, je možný len v Izraeli, pretože Žid v Izraeli má svoj patriotizmus, reč, kultúru, literatúru a tiež náboženstvo.

Situáciu katolíckej cirkvi v Izraeli a to cirkvi s hebrejským jazykom opisuje takto :

Katolícku cirkev v Izraeli tvorí asi 35 tisíc pokrstených, ktorí žijú roztrúsení po celej zemi. V kontakte s kňazmi je z tohto počtu len asi 5 % veriacich. Cirkev tvoria pokrstení Židia, ktorí sa prisťahovali do Izraela z diaspory a dosť veľa ľudí nežidovského pôvodu, katolíkov, ktorí žijú v miešarých manželstvách. Pástorom je Izrael rozdelený na 4 oblasti: Jeruzalem, Negev, /územie južne od Beëršeby/, Tel Aviv a okolie a štvrtou oblasťou je zvyšok krajiny. Izrael patrí do konferencie biskupov Blízkeho východu.

Cirkev stojí toho času na stanovisku kedysi nazývanom perdurare - pretrvať, v očakávaní akéhosi vyjasnenia. Hebrejská cirkev si ešte len začína vytvárať svoju identitu. Je to ťažké, pretože skoro každý jej člen prišiel odinakaľ, každý má svoju minulosť, tradíciu, presvedčenie a svoju teologickú výchovu.

Cirkev v Izraeli nemá nádej a perspektívy, ak nebude mať náboj odpovedajúci semitskej náboženskej mentalite, čiže hebrejskej. Kresťania sú zo strany izraelskej vlády a obyvateľstva úplne tolerovaní. Za 24 rokov svojej práce, hovorí otec Daniel, nepozná v Izraeli ani jediný prípad diskriminácie kresťana.

Potom o. Daniel prechádza k problémom prvých čias kresťanstva, kedy došlo k definitívnemu odlúčeniu židovstva a kresťanstva: Ak bolo v 4. storočí napísané na kostole sv. Jána Lateránskeho "Caput et Mater omnium Ecclesiarum" /Hlava a Matka všetkých cirkví/, potom sa toto nezohoduje s historickou pravdou, pretože hlava a matka všetkých cirkví bola niekde inde a mala iný charakter. Cirkevný snem zvaný jeruzalemský, rozhodoval v raných dobách Cirkvi okrem iného o tom, či prijať do lona Cirkvi nových kresťanov - nežidov.

Práve vtedy sa prejavila šírka nadvädu takých osobností, ako boli sv. Peter a Jakub, rodom a názormi praví Židia, ktorí - teda nie sv. Pavol - rozhodli, že noví kresťania budú prijatí. Od tej chvíle má vlastne Cirkev, keď sa tak dá povedať, dve tváre a v tom okamihu sa stala pluralistickou. Od tých dôb vlastne začína inkulturácia, ktorá vedie k pluralizmu, ktorý možno charakterizovať pojmami "kresťania z obriczky" a "kresťania z pohanstva". Židovstvo za čias Krista bolo pluralistické, pretože boli Židia-saduceji, Židia - farizeji a Židia - kresťania. Modlili sa spoločne v synagógach, sv. Pavol k nim prichádzal do ich chrámov, rovnako ako sv. Jakub, Peter, Ján a iní. Kresťanom bolo možné byť tiež rôznym spôsobom, pretože v prvotnej cirkvi bolo rôzne zoskupenie - kresťania konvertovali z farizejov, saducejov a iných.

Jezuita, profesor Gregoriánu v Ríme, Francesco Rossi tvrdí, že "židovské" kresťanstvo bolo až do 4. storočia "menšinou s rozhodujúcim hlasom", ktorá prakticky rozhodovala o všetkom; alebo jej príslušníci boli nositeľmi prvotných tradícií Cirkvi. Jeho závažný okamžik v histórii Cirkvi je 1. všeobecný koncil. Ním nastáva zvrat, ktorý eliminuje pluralizmus doterajšieho typu. U hebrejských eklezioológov prevláda presvedčenie, že to bolo od okamžiku, keď Rím prijal kresťanstvo, stal sa kresťanským a kresťanstvo sa stalo rímskym. Odvtedy veľká Cirkev ovládla prakticky všetko a Cirkev - Matka bola odsúdená mlčať. Židovské kresťanstvo nemohlo prijať novú formu inkulturácie, pokiaľ sa Ona stala jedinou výlučnou formou ďalšieho rozvoja kresťanstva.

Sv. Pavlovi išlo o to, aby pohania, ktorí vstupovali do cirkvi nemuseli do nej vchádzať cestou predpisov Mojžišovho zákona. Pavol si však nikdy nemyslel, žeby prestala existovať akási kontinuita, žeby všetko vzniklo ako nové. Kristus predsa neprišiel všetko ako nové.

Otec Daniel končí svoje názory úvahou o budúcnosti "hebrejskej" cirkvi :

Má obava o hebrejskú cirkev neznamená separatizmus, nechce národnú cirkev. Ide o nový ferment, ktorého sa zatiaľ nedostáva. Univerzálne hodnoty všeobecnej cirkvi by mali umožniť budúcu inkulturáciu a tým uvoľniť väčší pluralizmus v katolíckej cirkvi, ktorý je podielkou jej univerzálnosti.

Kedy sme sa vrátili k hlavnému prikázaniu Písma sv., k prikázaniu lásky, mohlo by to otvoriť aj nové možnosti ekumenizmu.

Zdá sa mi, že kresťania sa pravdepodobne nikdy medzi sebou nedobrohodnú bez pomoci Židov. Mali by sme sa preto všetci vrátiť do tých čias, kedy sme boli "všetci jedno".

Poznámka:

Inkultunácia je výraz, ktorý sa v slovenčine božne nevyskytuje.

Autor nám myslí, také zahrnutie jedného náboženstva druhým, že pôvodné náboženstvo nestráca svoju identitu.

ZA OTCOM JÁNOM SRNOM, S.J.

Trnava - slovenský Rím - sídlo slovenskej cirkvnej provincie sa zatiaľ nemenovaným arcibiskupom, za výše dvoch storočí uhorských primasov i jedinej katolíckej univerzity v Uhorsku, bola v piatok 13. januára 1973 svedkom i miestom udalosti, ktorej dôležitosť a závažnosť môžeme dokumentovať len zo zjavov ju sprevádzajúcich.

Jezuitský kostol Najsv. Trojice, v ktorom za asistencie kňazov z celého Slovenska slávil zádušné bohoslužby trnavský biskup dr. Július Gábriš, vtlačal každému prítomnému pocit veľkej, neobyčajnej, až historickej chvíle. Chránové i prívalné priestory preplnili účastníci, hoci v pracovných dňoch, do posledného miesta. Mesto stredných, odborných a vysokých škôl dalo výraz prítomnosťou ich príslušníkov, ako je práve náležajúca dotknutá pálava cirkvneho života Slovenska. Závažnosť udalosti zväčšovala skutočnosť, že z okna domu presne naproti vchodu do kostola skrytá policejčná kamera zachytávala každého do kostola vchádzajúceho i z neho vychádzajúceho. A ešte výraznejšie : Redakcia MK dala striktný zákaz z Cirkvneho úradu MK SSR uverejniť vo svojej rubrike "Nové hraby" meno vtedy v Trnave pochovávaného kňaza i akúkoľvek zmienku o jeho smrti.

Od pohrebu veľkého biskupa Jána Vojtaššáka v Zákamennom na Orave pred dvadsiatimi rokmi podobné opatrenia, porušujúce viaceri na ustrašenosť ako na bezpečnosť, verejná moc na Slovensku nepoužila.

Kto bol tým kňazom, smrť ktorého vyžiadala tak výnimočné opatrenia na strane vládnej moci a v živom tele Cirkvi na Slovensku pohrutie, národnú bolesť, ale aj vedomie dôstojnej veľkosti a výnimčnosti s národom sa lúčiacoho kňaza? Veľkým a historickým kňazom v pohrutom 1.100-ročnom Dedičstve sv. Apoštolov Cyrila a Metoda, pochoveným toho dňa na Novom cintoríne v Trnave, bol člen jezuitského rádu na Slovensku Otec Ján Srna. Stál od začiatku pohrutých 50 rokov, ktoré v dejinách tohto Dedičstva predstavujú doteraz najťažšie roky, roky prenasledovania i mučenia kňazov aj laikov spôsobmi odlišnými od mučeníckych čias prvých kresťanov, 31 rokov ako provinciál jezuitského rádu. Bolo to mučeníctvo uskutočňované tzv. civilizačnými spôsobmi, bez vyliatia krvi, ale psychickým i fyzickým vysilovaním, uskučňovaným až vedecky vyskúšanými metódami a prostriedkami. Sadizmus a ľudskú zvrhlosť balili do akademických titulov, dávali jej vysoké poslanie "vedecky budovanej novej spoločnosti, zbavenej triedneho nepriateľa". Provinciál jezuitov Ján Srna kalich tohto mučeníctva vypil až do dna.

Navonok len málo ľudí poznalo toho skromného a nenápadného kňaza, ktorý od rokov 1948 a 1949 mal živú účasť v špičkovom vedení Cirkvi na Slovensku, proti ktorému zámer vymyslený a vypracovaný členmi tak zvanej vládnej Šestky, do ktorej, bohúžiaľ, patrili za Slovákov Fr. Vlado Clementis, sa vtedy začal uskutočňovať do dôsledkov. Cieľom drástických proticirkevných opatrení bolo odlúčiť Cirkev od Ríma, vytvoriť národnú cirkev za spolupráce nevhodných kňazov, za Slovenska Horáka a Lukačoviča, túto potom likvidovať tak ako pravoslávie po októbri 1918 v Sovietskom Zväze. Medzi drástickými opatreniami zničiť Cirkev pripravili záseh odstrániť biskupov, zničiť vedenie reholí a tým aj samé rehole.

V tomto strašnom zneužívaní vládnej moci O. Ján Srna vlastne bol obeťou všetkých dopadov a opatrení. A je len mimoriadny záznak, že jeho slabé telo vydržalo všetky spôsoby od násilného odvlečenia z kláštora, cez koncentračné tábory, súdy, väzenie, ťažké a život ohrozujúce práva väzňov v baniach a fabrikách, údel robotníka skladovým previestňovaním materiálov a všeobecne všetkého toho, čo len slabo kedysi vstihoval výraz "párioviať".

Po dôsledkoch udalostí z rokov 1956 v Poľsku a Maďarsku a r. 1968 v ČSSR, keď sa jasne ukázalo, že s ukrutnosťami, pohnutými dovtedy najmä na kňazoch, rehoľníkoch a nevinných rábových sestrách, ateistická moc sa obrátila k miernejším, ale práve také dôsledne namiereným spôsobom vyradiť činnosť kňazov z verejného života obmedzením ich pôsobnosti na minimum a to výlučne v kostoloch, kontrolovanú tam sieťou nasadených ľudí. Otec Srna aj vtedy a odvtedy radil, pomáhal a zasádzoval sa tým, aby pôsobenie Ducha Sv. vniklo do ľudských srdiec spôsobmi modernej pastoraácie, ktorá preniká do najzložitejších, vyhnaných odvetví ľudskej spoločnosti a životnej aktivity. Duch Boží je bez zábran! Odkiaľ vyrástol ten ľudský a kňazský veľdúch? Ján Srna pochádzal z vari najodľahlejšieho kúta slovenskej zeme a z prostredia, ktoré bolo po veku údelom takmer celého nášho národa: skromný sedliacký život na dedine, kde modlitbou a prácou zem dávala práve len skromný chlieb.

Narodil sa 11. decembra 1909 v Spojených štátoch na predmestí Chicaga, v ktorého pavestných jatkách už vtedy radi prijímali vstťahovalcov zo Slovenska, známych i v ťažkej a zod povednej práci neobyčajnou pracovitosťou, skromnosťou, náročnosťou, ale premyslenou jej kvalitou. Rodičia sa vrátili s trojročným synom Jankom a skromnými úsporami do Čiernej Hory /Čarna Gura/, ležiacej na úpätí severovýchodnej časti Vysokých Tatier v tesnom susedstve povedomej slovenskej obce Jurgov. Obidve obce patrili do oblasti našej Javoriny. Rozhodnutím Mierovej konferencie v Paríži z 28. júla 1920 pripojili 13 obcí severného Spiša a 9 sev. Oravy bez chystaného plebiscitu k Poľsku. Toto pripojenie slovenských obcí k Poľsku považovalo sa všeobecne za úspech česl. diplomacie na Mierovej konferencii, lebo tak vykúpili pripojenie priemyselného Tešínska do hraníc vtedajšej ČSR. Rodina i po návrate na rodnú zem sa vzťahala počtom členov až na 9 detí. Pri živote ostalo a do dospelosti vyrástlo 7. Taký počet rodiny, žijúcej na nevelkej výmere poľa, ležiaceho na "skálnom Podhali", ako nazývajú Poliaci tento výnimočný kraj prírodných krás, zdravia, ale osobitne ľudí s výnimočnými ľudskými vlastnosťami nielen pre umelcký prejav, ale aj pre povahovú tvrdosť vydržať i najtvrdšie životné podmienky, podčiňnil vývoj každého člena.

Na lepšie zvyraznenie Srnovho rodného kraja i zákonitého katolíckeho života v ňom treba nám pripomenúť, že aj terajší Sv. Otec Ján Pavol II, najmä pôvodom svojej matky, ale aj blízkosťou rodiča Wadowice pod Krakovom k Podhaliu a Tatrám, je z toho prostredia. Pri mnohých audienciách príležitostných zvlášť k svojim geralským krajanom s mládežtvým nadšením hovorí o kraji pod Tatrami.

Pôvedné rodinné meno Srna zmenil si Otec Ján na Srna, aby zvýraznil svoj slovenský pôvod a čítanie.

Bol neobyčajne rozumovo nadaným žiakom a osobitne odlišným od ostatných svojím chovaním. Modlitba a čítanie zamestnávali ho nielen v škole, ale i v práci na gazdovstve, pri pasení dobytká, i ako pohoričá-rožných záprahov. Po skončení vtedy 6 ročnej ľudovej školy pracoval naplno nielen pri pluhu, ale aj za pluhom. A vtedy videli v rodine, i v dedinskom okolí zvláštnosť jeho povahy, sklonov, náchylností k štúdiu a zbožnému premýšľaniu. V ich úsudku všetko to smerovalo v ňom ku knazskému povolaniu. Rodičia pre početnosť rodiny a slabú výnosnosť hospodárstva len ťažko sa rozhodovali poslať syna na nákladné gymnaziálne štúdium do vzdialenej Levoče. Mohol síce ísť na gymnázium do nedeľského Noweho Targu v Poľsku, kde k tomu Poliaci v snahe získať pre seba budúcu inteligenciu zo slovenských dedín výhodami umožňovali štúdium nadanejším žiakom.

Ako 15 ročného odhodlali sa rodičia poslať ho študovať do Levoče na Slovensku. Dostal sa takto síce pod vplyv pokrokových profesorov, ktorí okrem náboženstva vyučovali v Levoči všetky ostatné predmety. Aby tento už vtedy bezbožný duch neobrazil vývoj dorastajúceho syna, zbožná matka ho umiestnila v internáte františkánskeho rádu Minorítov pod vedením veľmi vyspelého predstaveného kláštora v Levoči Otca Lad. Šurinu. V tomto ovzduší, poznačenom tak výrazne mariánskym kultom levočskej Panny Márie, absolvoval mladý Srna s výborným úspechom nižšie triedy gymnázia. Pre štúdium vo vyšších triedach už dozrel jeho duch rozhodnutím stať sa knazom a to vo vyššom stupni, jezuitckom, kde vnútorný hlas "Pre vyššie potreby" si sa narodil !" dostáva tak výsostné životné zameranie. Prísluť

do jezuitskej rehole, prestúpil do gymnázia v Ružomberku, kde rehoľa Ježišovej Spoločnosti zriadila osobitný ústav "Stanisla vov". Tu roku 1931 zmaturoval pod osobitným vedením mladého jezuitu P. Valéra Zavorského S.J. Vynikajúce vedenie rehole poznalo v ňom budúceho syna v tej sile a veľkosti, akú mal na myslí sv. Ignác z Loydy, zakladateľ rádu, ktorý dal nielen Európe, ale celému svetu nový kultúrny rozlet a veľkosť svojou účenosťou, disciplínou a obetivosťou.

Rehoľa sa postarala, aby svojmu príslušníkovi Srnovi podľa jeho nadarí a vláh dala prístup do svojich vynikajúcich ústavov a univerzít na filozofické a teologické vzdelanie - aby vznikol umom a záujmom do všetkých zložiek modernej a vedecky sa rozvíjajúceho života v jeho prudkom, až šialenom rozbehu. Filozofické štúdiá skončil v holandskom Nijmegenvegené, bohoslovecké v belgickom Louvene. Treba pripomenúť, že tu v Louvene v tom čase skončil bohoslovecké štúdiá i mladý chorvatský jezuita Tomislav Poglajen Kolakovič, tak neskôr zapísaný v živote katolíckej Cirkvi na Slovensku.

P. Ján Srna od r. 1937, keď sa vrátil z Belgicka ako novovysvätený kňaz jezuita, slúžil verne a naplno pohnutému životu Cirkvi na Slovensku s pôsobením vo viacerých domoch, ale najdlhšie v samej Bratislave. Bol mužom útlej, až strácajúcej sa postavy, len s nesmierne silným a jasným pohľadom a posudkami, ktoré prekvapovali originalitou a silou viery, i dôverou v Božie riadenie s presvedčením, že "brány pekla Ju nepreviažu!" Tí, ktorí mali možnosť osobne poznať osobu generála jezuitského rádu, pôvodom Poliaka Wl. Ledochowského s jeho telesnou drobnosťou, postihnutou ešte bezvládňosťou jednej noby, vedia že, tento tak drobný a pohľadom i chovaním jednoduchý kňaz v prstej čiernej reverende zvlášť počas druhej svetovej vojny priamo vynikal svojím pohľadom i dohľadom na všetky jej zjavy a dôsledky, ktoré z toho plynuli.

A provinciál Janko Srna nám tak živo a nástojčivo pripomínal svojou drobnou postavou, i neochvejnou silou a veľkothotou ducha pri riešení aj najzávažnejších otázok súčasnosti veľkého generála a svojho najvyššieho predstaveného P. Wl. Ledochowského. Ani raz, aj v najzložitejších situáciách osobných, rádových i cirkevných, nechýľoval sa k víziom, sebaklamu, ale ako spoločník Ježišov rozhodoval tak, že cítil v samom sebe prítomnosť a silu samého Božského Majstra.

Otec provinciál Ján Srna prevýšil svojho generála v utrpení, až mučeníctve. Nedosiahol síce mučenícku korunu vytrvalosťou vo viere "usque ad effusionem sanguinis" prvých kresťanov, či spolupratov vo svojom ráde troch košických mučeníkov zo septembra 1619, ale prekonal ich svojou novou, tak zvanou "civilizačnou" mučeníckou korunou. Od 13. apríla 1950, keď prepadením kláštorov bola zabránená priamo pseudoveda, ako zlomiť "triedneho nepriateľa a amerických špiónov kardinála Spellmana" postihli všetkých obyvateľov kláštorov a členov rádov krutosťou jaskynnej éry. Tak chceli zlomiť a súčasne odstrániť i jeho spolupracovníkov. Stíhali ho až po smrteľné lôžko prísvozskej nemocnice v Bratislave, na ktorom 8. januára 1984 dokončil svoj život. Doslovné až do konca života šiel cestou Kalvárie so svojim krížom.

Abv jeho mučeníctvo bolo naozaj dovedené do absurdného konca,

pripojili sa k mužiteľom ako účastníci i dvaja cirkevní predstavitelia, zastupujúci v Cirkvi to najkrajšie jej poslanie - charitatívnu lásku a pomoc trpiacim, opusteným. Oni ho odoprelí prijať do Kňazského domova katolíckej Charity na Slovensku, aby vraj jeho prijatím "neohrozili ostatných obyvateľov charitných Domov na Slovensku". Zdôvodnili to tým, že Srna podpísal list, adresovaný prezidentovi republiky vo veci prepachu františkánskych lokalít na Slovensku 27. marca 1983. Teda, akt, ku ktorému vyzývajú štátni činitelia v každom prípade, keď bola porušená "socialistická zákonosť".

Jeho vinu vyhlásil otvorene vedúci CÚ MK SSP slovami : "S celým jeho životom to súvisí ! Bol na čele nelegálnej rehole od päťdesiatych rokov. Súvisí to s celým jeho postojom ! Bol proti nám celý svoj život ! Zastával reakčný, nepriateľský postoj !"

Nad hrobom O. Jána Srnu sa všetci skláňame s úctou, obdivom, ale aj s prosbou aby sa za nás prihovárал u Boha a Sedembolestnej Patronky Slovenska dať nám potrebné sily a milosti vydržať a ne-dať sa zastrážiť. Lebo my ostávame ďalej medzi tými, ktorí si považujú za ľudskú i spoločnú zásluhu, že zničili Otca Jána Srnu !

Otec Srna dal nám príklad nasledovania !

Salezius

ČÍNA

V marci 1983 boli štyria starší katolícki kňazi, ktorí zostali verní Apoštolskej Stolicí, odsúdení na vysoké tresty väzenia. Prokurátor vykonštruoval podľa tradičnej formuly tieto obžaloby: spolupráca so zahraničím, zhromažďovanie tajného materiálu, podvratná činnosť a údajné ohrozenie suverenity a bezpečnosti štátu.

V skutočnosti títo štyria kňazi sú členovia Spoločnosti Ježišovej a boli odsúdení za to, že odmietli spoluprácu s Vlasteneckým združením čínskych katolíkov, ktorý je nástrojom na likvidáciu terajšieho Božieho ľudu. Títo štyria jezuiti boli uväznení už v novembri 1981 v Šanghaji spolu s ďalšími katolíckymi kňazmi a laikmi.

Páter Vincent Žu Hong Šen, 68 ročný, bol odsúdený teraz na 15 rokov väzenia. Po svojich teologických štúdiách v roku 1947 sa vrátil do Číny. V roku 1955 bol zatknutý a až v roku 1960 odsúdený na 50 rokov väzenia. Na slobodu ho prepustili až v r. 1979, teda po 24 rokoch. Potom žil u svojho brata v Šanghaji, avšak 19. novembra 1981 bol znova zatknutý ako kontrarevolucionár.

Páter Jozef Čeng Jung Tang, 74 ročný, bol odsúdený na 11 rokov väzenia. Mal za sebou tú istú väzenskú odyseu ako páter Vincent a v ten istý deň boli znova spolu zatknutí.

65 ročný páter Štefan Kai Jung bol odsúdený na 25 rokov väzenia. Prvý raz bol zatknutý v roku 1952. Po 21 rokoch väzenia bol oslobodený a pre vernosť Kristovi znova zatknutý ako kontrarevolucionár a odsúdený.

80 ročný páter Stanislav Šeng Bai Čun bol odsúdený na 10 rokov väzenia. Má už tiež za sebou 21 rokov väzenia, a to v rokoch 1958 až 1979, kedy bol prepustený z pracovného tábora Bai Mao Li, v provincii An Gung. 6. mája 1980 bol znova zatknutý, pretože údajne ohrozoval produkciu a plnenie plánu.

Páter Šeng totiž zorganizoval púť na známe mariánske pútnické miesto neďaleko Šanghaja, ktorej sa zúčastnilo viac ako 3000 veriacich, predovšetkým rybárov. Po zavretí sa zhoršila jeho srdcová choroba a preto mu bolo povolené vrátiť sa do Šanghaja na liečenie, avšak 19. novembra bol znova zatknutý pod stereotypnou zámienkou, že je kontrarevolucionár.

O osude ostatných 13 kňazov a laikov sa nič bližšie nevie. Všetci boli uväznení už v 50-tich rokoch a po 20 a viac rokoch väzenia a pracovných táborov boli v rokoch 1978-79 prepustení na slobodu.

Vo väzení alebo v pracovnom tábore je stále ešte 80 ročný biskup zo Šanghaja, ktorého menoval ešte Pius XII., mons. Ignác Gong Ting Mei. Bol zatknutý 8. septembra 1955 pre tzv. kontrarevolučnú činnosť a 17. marca 1960 bol odsúdený na doživotné väzenie.

LITVA

Podľa správ nemeckej katolíckej tlačovej služby KNA, sa Litovsko pripravuje na návštevu pápeža Jána Pavla II., a to buď pri príležitosti osláv 500-stého výročia smrti sv. Kazimíra, patrona Litovska v roku 1984 alebo o rok neskôršie, prípadne v roku 1986 pri príležitosti výročia pokresťančenia krajiny pred 600 rokmi. Litovci cítia pochopenie Jána Pavla II. a očakávajú od jeho návštevy nielen posilnenie náboženského sebedôveria, ale aj vzrast Cirkvi a upevnenia jej jednotlivých členov vo viere.

Alexander Solženicyn 65 ročný.

V nedeľu, 11. decembra 1983, sa Alexander Solženicyn dožil 65 rokov. Pri tejto príležitosti poskytol francúzskej televízii interview. Rozhovor s francúzskym novinárom bol zaznamenaný koncom októbra, v čase, keď vo Francúzku publikovali v preklade jeho dielo "Červené koleso".

Alexander Solženicyn žije utiahnutý v americkom štáte Vermont, kde mu poskytli azyl po tom, ako bol vypovedaný zo Sovietskeho Zväzu v roku 1974, teda štyri roky po získaní Nobelovej ceny za literatúru. Po krátkom pobyte v Zürichu sa so svojou manželkou, svokrou a tromi deťmi odobral do osamelého domu v horách, pri meste Cavendish, v štáte Vermont.

Slávny autor vo francúzskej televízii vyhlásil, že ho ľudia považujú za pochebého, nakoľko žije v tomto štáte vo vlastne zvolenej izolácii. Spýtal sa však, či nie je úplne normálne, ak sa spisovateľ odhodlá stiahnuť do úzadia, aby mohol písať?

Oproti názoru niektorých amerických kritikov je Solženicyn presvedčený, že spisovateľ nemusí byť verejnou postavou, ktorá vydáva vyhlásenia na každú tému. Vo Vermonte po prvý raz vo svojom živote má Solženicyn výborné podmienky pre literárnu prácu. Pochvaľuje si znamenitý vzťah s americkými knižnicami, ktoré majú bohaté ruské zbierky a archívy. Pritom sa nemusí báť, že mu za chrbtom stojí tajná polícia. Jediné, čo mu chýba, je otčina. V Európe sa Solženicyn nechcel usadiť, pretože ho vyrušovali časté telefonáty a návštevy. V súčasnosti pracuje na 7-zväzkových Dejínach Ruska 20. storočia. A. Solženicyn je hlboko veriaci pravoslávny kresťan. Minulý rok mu v Anglicku udelili cenu za "Celoživotný zápas za zachovanie a rozvoj náboženskej viery v Sovietskom zväze."

Č A D

Najbiednejšia africká cirkev je v Čade, kde už 17 rokov trvá občianska vojna, ktorá pustoší krajinu. Čad je päť krát väčší ako NSR, ale má len 4,5 mil. obyvateľov, z ktorých sa takmer 60 % hlási k islamu. Katolícka cirkev je v menšine - v Čade žije asi 220 tisíc katolíkov /5 %/.

Katolícka cirkev bola v krajine založená pred 50 rokmi ; okrem zahraničných misionárov /jezuitov, kapucínov a oblátov/ je dnes v štyroch diecézach len 8 domorodých kňazov a niekoľko sestier. P. Nothomb, vedúci Strediska pre výchovu vodcov kresťanských spoločenstiev, posudzuje náboženský život v Čade takto : "Katolícka cirkev v Čade je asi najbiednejšia, najchudobnejšia cirkev v celej Afrike. Misiiné dieło je len v začiatkoch. Treba však povedať, že katolícka mládež prejavuje mnoho sil a odvahy. Katechétiovia sú síce len slabo vyškolení, ale prejavujú obdivuhodnú oddanosť. Začínajú sa tiež množiť duchovné povolania. Politická neistota a islamský tlak znamierajú ohrozenie tejto doposiaľ slabej cirkvi".

Generálny vikár diecézy Moundou, A. Robedoux, 51- ročný kapucín, bol nedávno zastrelený spolu s piatimi katechétmi neznámymi pachateľmi. Boli práve na ceste do vnútra diecézy, aby posvätili novú kaplnku a slávili tam bohoslužbu.

A. Robedoux pôsobil v Čade od r. 1967, predtým pracoval 16 rokov v Indii.

SOFIA BIELJAK ODSÚDENÁ

Ukrajinské noviny "Radianska Žitomirština" /Sovietske Žitomirsko/ 28. októbra 1983 zverejnili článok "Ohováračky v obálkach vlastnej produkcie", v ktorom autor istý Novak "oboznamuje" verejnosť Žitomirského kraja s tým, že 25 ročná Sofia Bieljak bola nedávno odsúdená podľa § 209, časť I Trestného zákonníka Ukrajinskej SSR /organizácia a vedenie ilegálnych skupín náboženského zamierania/ a § 187 toho istého zákonníka /šírenie v ústnej alebo písomnej forme nepravdivej informácie, vrhajúcej tieň na sovietske zriadenie alebo spoločenské pomery/.

Sofia Bieljak po skončení strednej školy pôsobila ako organizátka v Žitomirskom rím. kat. kostole. /Žitomir je jedným z mála miest strednej Ukrajiny, kde ešte funguje kostol vďaka pozostatkom poľského osídlenia/. Ako vyplýva z článku, Sofia /autor v článku niekoľko krát používa poľskú zjemneninu Zosia, aby týmto dodatočne podčiarkol poľský pôvod Sofie s príchľadným zámerom vyvolať antipatiu ukrajinských čitateľov - priamej zmienky o poľskej národnosti Sofie v článku niet/ bola obžalovaná z toho že všelijakú sa snažila naviazať kontakty s mladými ľuďmi, v rozhovoroch s nimi vychvaľovala katolícke náboženské komunity /rehoľné a iné/, pôsobila na nich v smere zmeny ich zmýšľania /z článku sa dajú vydedukovať aj prípady konverzie/ a potom zapojiť ich do rehoľného života alebo do laického apostolátu. V článku sa spomína aspoň desať mien mladých ľudí, ktorí figurovali ako svedkovia na procese so Sofiou Bieljak. Napriek tvrdeniu "brainwashingu", ktorý sa dá vcítiť z obsahu článku, takmer všetci obetali na súde ako presvedčení kresťania. To nepriamo uznáva aj autor pamfletu /rozsahom dvoch tretín strany formátu aký má náš denník Pravda/, ktorý, tenderčne prekrúcajúc

ich výpovede súčasne lamentuje o nedostatkoch spoločenskej a ateistickej výchovy mládeže vzhľadom na postoj prejavovaný týmito mladými ľuďmi. Antispoločenský vplyv Sofie sa vraj prejavil v tom, že niektorí vystúpili z Komsomolu, počas nedeľníka, organizovaného na počesť narodenia Lenina, demonštratívne nepracovali /tu s veľkou pravdepodobnosťou sa dá predpokladať, že spomenutá brigáda bola organizovaná práve na Veľkú noc, spravidla katolícke, čo sa tam stalo už neblahou tradíciou/, ťahovali sa do seba a prestávali byť spoločensky aktívnymi. Okrem toho Sofii sa pripisovala činnosť s cieľom prípravy, rozmnožovania a kolportáže náboženskej samizdatovskej literatúry, v ktorej sa nepravdivo opisovala situácia veriacich v Sovietskom Zväze. Tendenciá interpretácia týchto materiálov v článku vrcholí tým, že vraj v nich sa spochybňuje mierová politika ZSSR. Autor uvádza meno donucianta, istého Hriščenku, ktorý na základe týchto faktorov alarmoval príslušné orgány. Z koordinácie činnosti Sofie bol obvinený bývalý žitomirský farár o. Svidnickij, ktorý je teraz v Dušenbe /Tadžická SSR/. Ako priťažujúce okolnosti boli pre Sofiu kontakty so zahraničím "a tiež to, že niektorým svedkom súd pripisoval sympatie so Solidaritou. Jeden svedok odmietol akúkoľvek výpoveď. Svedkovia, ktorí odmietli spolupracovať so súdom, dostali úradnú výstrahu. Sofia Bieljak bola odsúdená na 5 rokov väzenia a 5 rokov vyhnanstva.

KAPUCÍNI

V 15. a začiatkom 16. storočia vznikli vo františkánskej reholi nedorozumenia ohľadom čo najprísnejšieho zachovávanía chudoby. Preto Pápež Lev X. zvolal do starého kláštora Ara ceeli v roku 1517 zástupcov všetkých františkánov z celého sveta, aby ich zjednotil. Avšak stúpenci miernej, či absolútnej chudoby už nenašli strednú cestu a tak pápež schválil obidva smery, a to bulou "Ite et vos" z 28. mája 1517. Tak vznikli z pôvodnej rehole dve vetvy, a to fratres minores de observantia, t.j. observanti ako stúpenci prísneho výkladu odkazu sv. Františka z Assisi a mierni fratres minores conventuales, čiže konventuáli.

Onedlho v r. 1525 sa odlúčila od pôvodnej rehole tretia vetva menom fratres minores capucini. Zakladateľom kapucínskej rehole bol páter Matej Bassi. Kapucíni si dali za cieľ čo naj dôslednejšie zachovať odkaz sv. Františka z Assisi.

Kapucínov potvrdil už v r. 1528 pápež Klement VII. a pápež Pavol V. v r. 1619 reholu úplne osamostatnil, keď ich vynal spod právomoci generálneho magistra konventuálov.

Rehoľníci kapucíni nosia kapucňové rehoľné rúcho, odtiaľ názov kapucíni. Hlavný predstavený rehole sa nazýva generálom a sídli v Ríme.

Sledujúc vývin rehole vieme, že sa rýchlo rozšírila do celého sveta.

Na územie dnešného Slovenska prišli kapucíni v r. 1674, kedy založili kláštor v Pezinku a druhý potom v Bratislave v r. 1676. Neskôršie pôsobili ešte v Holiči.

V súčasnosti patrí rehoľa medzi najväčšie, čo sa týka počtu členov. V roku 1982 mala 11 830 členov.

Kapucíni pôsobia na Slovensku i dnes.

ANGLICKÉ PANNY

Zakladateľkou rehole je angličanka Mária Wardová, ktorá zorganizovala v roku 1610 v katolíckom Omere ústav Nobilium Virginum Angliae, potvrdený vtedajším omerským biskupom.

Rehoľa prijala pravidlá Spoločnosti Ježišovej a rozšírila sa rýchlo aj mimo Anglicka.

V roku 1628 prišla Mária Wardová osobne do Bratislavy, kde založila nový dom rehole.

V roku 1882 povolal košický biskup Konštantín Schuster sestry Anglických Pánií do Prešova, kde im vybudoval dom a zveril im správu ľudovej školy. Tu v roku 1887 sestry vytvorili ústav "Sancta Mária". Rehoľa Anglických Pánií vyvíja bohatú činnosť i dnes.

ŠTATISTIKA

/ Prevzaté z Informácií o Cirkvi 10/83/

Štatistika mužských rehôľ a kongregácií s viac ako 3000 členmi :

	rok 1982	rozdiel oproti r.1981
jezuiti	26.778	- 127
františkáni	20.666	+ 329
saleziáni	16.893	- 22
kapucíni	11.830	- 114
školskí bratia	10.011	- 227
benediktíni	9.427	- 50
dominikáni	7.062	- 102
mariáni	6.805	- 38
redemptoristi	6.592	- 1
obláti Nep. Počatia Panny Márie	5.837	- 86
verbisti	5.311	+ 21
minoriti	4.038	+ 3
lazaristi	4.014	+ 18
trapisti	3.583	+ 539
augustiniáni	3.397	- 136
bosí karmelitáni	3.297	+ 10
pasionisti	3.023	- 29

ODKAZ BRIGITKY

/+ 8.1.1984/

Dňa 12. januára 1984 na cintoríne v Slávičom údolí v Bratislave rozlúčili sme sa so skromnou a pritom veľkou ženou - Brigitou Flochovou.

Nie na pomník, ale na celý jej život mohli by sme napísať veľkými zlatými písmenami motto : Žila a cítila s Cirkvou.

Žila ako dcéra rímskokatolíckej Cirkvi. Povolením bola učiteľka. Pochádzala z Liptova - z Ružomberka. V Liptovskej Topľej doteraz spomínajú Brigitku ako učiteľku, matku, kresťanku, ochrankyru chudobných, slabých, prenasledovaných. A tak isto po všetkých jej účinkujúcich miestach. My si na ňu chceme spomenúť ešte viac. Bola a ostáva pre nás žena viery, nádeje a lásky.

Jej život bol žitý z viery v Ježiša Krista. Bola laička, ale srdcom a dušou zamilovaná pavlovsky do Krista. Nehlásala o ňom natoľko slovom, ale viac svedčila životom. Vo vystupovaní skromná, a napriek tomu po prvých slovách sme vedeli, že hovorí vždy pravdu, ktorou dýchala jej bytosť - Pravdu - Krista. Stále ju to niekoľko rokov väzenia. Krista žila ako jeho život - spojená dennodenne s Ním cez Eucharistiu, reprezentovala toho, ktorého z tej duše milovala.

Po väzení neprednáša ako učiteľka, ale žije Učiteľa najkrajšieho života - rozdáva lásku reálne. "Keď teda ja, Pán a Učiteľ, umyl som vám nohy; či vy ste povinní navzájom si umývať nohy." /Jn 13,14/. Slúži ako "Služka Pánova" - ako druhá Mária ujíma sa mnohým rodín, rodín chudobných, chorých matiek, uväznených rodičov zastupuje v jednej chorobe ako matka, ako otec ... S vrúcnosťou matky skláňa sa nad kolískou, s poddanosťou služky varí, perie, upratuje. Vždy bez ponosy, ticho, nenápadne. Len nebo nám prezradí, koľkokrát poctivo a ťažko zarezbaný groš rozdala ešte toho dňa, kedy ho prijala. Kde bola núdza - tam bola Brigítka. Kde sa volalo po pomoci - tam sa objavila Brigítka.

Jej výzor ? - Poznala som ju zblízka. Vždy milá, vlúdna, tvár okrášlená úsmevom. A predsa videla som ju aj smutnú a priam ťažko boľavú. To bolo vtedy, keď mi hovorila konkrétnosť o Cirkvi. Keď trpela Cirkvou v jej údoch. Nie v tých, ktorí o nej svedčili, ale v tých, ktorí nemali dost odvahy ju reprezentovať ako verní synovia a verné dcéry. Vtedy jemne poznamenávala: "Kristova láska nie je lacná. A ťažko sa poznáva živý Kristus v Cirkvi." V intímnejšom styku sme sa dozvedeli aj to, akou daňou splácala tieto nedostatky bratov a sestier. Najväčším svedectvom toho je jej posledná choroba. Amputácia jednej polovice pľúc ... rakovina ju stravuje ako živú obeť. Lekári nemôžu pochopiť, ako ďalej žije. Z odborného hľadiska je to ťažko vysvetliť. Ona to rozrieši jednou poznámkou : "Žijem, ale nie pre mňa. Žijem kvôli iným. Treba doplniť to, čo pre nás rezervoval Ježiš - Vykupiteľ ... čo ešte chýba jeho utrpeniu ... "

V decembri poslala svoj dar Svätému Otcovi Jánovi Pavlovi II. formou duchovnej kytice takto :

- Bez pýtania môžete zakaždým uviesť : Denne všetko utrpenie.
- Denne krížovú cestu, ruženec.
- Každú noc jednu zmiernu hodinu ako adoráciu Kristovi v najopustenejšom svätostánku sveta.

Láska k Cirkvi a k jej viditeľnej hlave - pápežovi - bola taká silná, že aj v najťažších a posledných bolestiach viac pamätala na Svätého Otca ako na seba. Zaujímala sa, čo robí, ako mu ešte pomôcť. Túto lásku stotožňovala s láskou k živému Kristovi. Kristus a Cirkev - ako u Johanky z Arku - znamenali to isté.

Tým, ktorí boli svedkami jej agónie, bolo preto samozrejme jej zvolanie po prebratí sa : "Svätý Otec plače"! Zvolala to jasne, vedome. Posledné slová jej života stali sa pre nás odkazom : Žime a cítime s Cirkvou - Kristom - pápežom !

Ako živá, zmierna obeta za Cirkev odišla v pokoji. Tvár ostala akoby v živej svätežiari. Obeta bola prijatá. Svedčil o tom hneď pokoj jej tváre.

Brigitka, ďakujeme Ti za živý príklad kresťanského života. Tvoj odkaz je pre nás výzvou - pokračovať ... Dúfajúc v Božie Milosrdenstvo, mám odvahu povedať Ti aj toto : Pamätaj v nebi na Svätého Otca, na náš národ, na slabých synov a dcéry Cirkvi ...

LIST O. BISKUPOVI KORCOVI

Otec biskup Korec dostal k svojmu narodeniu nasledujúci list :

Jozef kardinál Glemp
Primas Poľska

Varšava, 10. januára 1984

N. 97/84/P

Ctihodný brat v biskupstve,

blíži sa deň Tvojích narodenín - 60 rokov milosti života v Cirkvi čiže Mystickom tele Kristovom a vyše 30 rokov spojenia s Kristom prostredníctvom kňazstva a biskupstva. Budeš ďakovať Bohu za to, že si mal možnosť dávať svedectvo Evanjeliu. Túžim pripojiť sa k tomuto ďakovaniu a spolu s mojimi najbližšími biskupmi a kňazmi odporúčam v modlitbe Tvoje úmysly najlepšiemu Bohu. Osobitným spôsobom Ťa zverujem Márii, Ježišovej Matke, ktorú si na Jasnej Hore tak veľmi ctíme.

S bratským pozdravom v Pánovi

+ Jozef kardinál Glemp
Primas Poľska

Jeho Exelencia
Najdôstojnejší o. biskup Ján Korec
Vilová 7
Bratislava ČSR

Poznámka k listu :

Máme z tohto listu všetci radosť, pretože cítime, že cez otca biskupa patrí tento list všetkým, ktorých on svojou životnou líniou reprezentuje. Keď si uvedomíme, že poľská katolícka Cirkev je dnes jednou z najväčších morálnych autorít vo svete, je tento list pre nás ozajstným povzbudením.

Z DOMOVA

- Dňa 14.12.1983 obvodný prokurátor v Nowym Szańcze vzal do väzby troch mladých slovenských katolíkov : Alojza Gabaja, Eriana Borovského a Tomáša Konca.

Podľa oznámenia Generálnej prokuratúry SSR sú obvinení z ilegálneho prechodu hraníc medzi ČSSR a PLR a z pašovania.

Podľa správ z Bratislavy menovaní nemohli prekročiť hranice ČSSR, iba ak v prípade, že tam boli z neznámych dôvodov zehnaní. Čo sa týka pašovaných materiálov, môže sa jednať najvyššie o slovenské náboženské knihy vydávané v Ríme, ktoré štátne úrady bezdôvodne zadržujú na pošte a hraničných prechodoch.

V oznámení GP SSR sa ďalej uvádza, že ako československá strana tak i poľská nie sú povinné oznámiť rodinám postihnutých ich zadržanie. Rodiny zadržaných sa preto obrátili na Medzinárodný červený kríž v Ženeve s prosbou o sprostredkovanie kontaktu medzi nimi a ich deťmi. V odpovedi MČK vyjadril svoju účasť na tomto prípade, ale zároveň oznámil, že nemôže v tejto veci nič urobiť.

V Bratislave katolícka mládež drží tzv. "Stráž", to znamená, že až do prepustenia týchto troch mladých ľudí sa za nich vo dne v noci stále niekto modlí.

Súd s obvinenými bude v Poľsku a očakáva sa po 12.marci 1984.

- V júni 1983 kňaz Dr.Štefan Tondra bol zbavený funkcie profesora morálnej teológie na CMBF v Bratislave, pretože odmietol angažovať sa v združení PIT. Po ňom touto funkciou bol poverený kňaz Dr.Jozef Minarovič, ktorý v júni 1983 sa stal aj správcom fary vo Vajnároch. V polovici novembra 1983 dostal sa k nemu tajomník pre cirkevné veci v obvode Veľká Bratislava. Žiadal ho, aby prevzal funkciu tajomníka Mestskej organizácie PIT v Bratislave po kňazovi Luptákovi, správcovi fary v Devínskej Novej Vsi. Pretože Dr.Minarovič nevyhovel žiadosti, tajomník mu odobral štátny súhlas pre svoj obvod s platnosťou od 1.12.1983. Týmto činom sa však neodníma Dr.Minarovičovi jeho funkcia profesora.

- Kňazov na Slovensku v poslednom čase navštevujú príslušníci ŠTB a robia na nich nátlak, aby začali chodiť na schôdze PIT. Štátna správa, aj pomocou správ v Katolíckych novinách chce docieľať, aby sa pojem organizácie PACEM IN TERRIS stal v našej Cirkvi samozrejmou skutočnosťou.

- S radosťou sme uvítali prvé číslo neoficiálneho časopisu pre kňazov na Slovensku "Una sancta catholica".

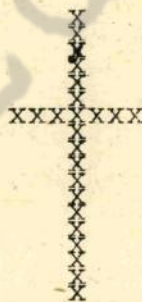
- V dňoch 26 a 27. februára odcestovalo do Ríma na púť v rámci Svätého roku 85 kňazov z cirkevne zakázanej organizácie PACEM IN TERRIS. Časť cestovala vlakom a časť lietadlom. Zájazd vlakom stál na osobu 8 000 Kčs, z toho účastník platil len 1000 Kčs. Zájazd lietadlom stál 14 000 Kčs, z čoho účastník platil 4 000 Kčs.

Po tomto zájazde pôjde delegácia týchto kňazov do ZSSR. Na obidve tieto akcie prispela Katolícka charita v ČSSR pol mil. Kčs a to z fondu, ktorý našej Cirkvi poskytuje Medzinárodná charita.

- Biskupi a ordinári Slovenska v januári t.r. vydali pastiersky list, v ktorom odsudzujú jadrové zbrojenie.

Pozoruhodnou črtou tohto dokumentu je skutočnosť, že jednoznačne odsudzuje jadrové zbrojenie všeobecne, t.j. ako na západe, tak aj na východe ...

Aktuálnosť tohoto pastierskeho listu podčiarkuje čas jeho vydania - krátko po oficiálnom oznámení, že v našej vlasti sa rozmiestnia operačno - taktické rakety s jadrovými náložami

SEDMODELESTNÁ PANNA MÁRIA, PATRÓNKA SLOVENSKA, ORODUJ ZA NÁS !

N a S